

Særskilte vedtekter

Pensjonsordning for folkevalgte
i kommuner og fylkeskommuner

Innhold

Kapittel 1 – Innledende bestemmelser	3
Kapittel 2 – Alderspensjon - opptjeningstid fra 1. januar 2014	3
Kapittel 3 – Alderspensjon - medlemstid før 1. januar 2014	4
Kapittel 4 – Overgangsregler - Alderspensjon	5
Kapittel 5 – Rett til uførepensjon og midlertidig uførepensjon	6
Kapittel 6 – Etterlattepensjon - Ektefellepensjon og Barnepensjon	7
Kapittel 7 – Regulering	9
Kapittel 8 – Forskjellige bestemmelser	9
Kapittel 9 – Finansiering, ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og opphør	10

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1 Grunnlaget for vedtektene

Vedtektene gjelder folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner der den enkelte kommune eller fylkeskommune i henhold til kommuneloven § 8-7 har valgt særskilt pensjonsordning for sine folkevalgte i henhold til forskrifter fra Arbeidsdepartementet av 22. april 1997 nr. 0375 og endringsforskrift av 3. desember 2012 nr. 1121.

§ 1-2 Samordning

Alderspensjon etter kapittel 2 og uførepensjon etter kapittel 5 er netto beregnede ytelser, og den skal ikke samordnes etter bestemmelsene i lov 6. juli 1957 om samordning av pensjons- og trygdeytelser (Samordningsloven).

Alderspensjon etter kapittel 3 samordnes etter bestemmelsene i Samordningsloven.

Etterlattepensjon etter kapittel 6 skal samordnes etter bestemmelsen i Samordningsloven når pensjonen beregnes som bruttoytelse. Når pensjonen beregnes som nettoytelse gjelder bestemmelsen i Samordningsloven § 3 tredje ledd.

§ 1-3 Omfang

Dersom ikke annet er avtalt, skal pensjonsordningen omfatte folkevalgte i tillitsverv som medfører en godtgjørelse beregnet ut fra verv som minst tilsvarer 1/3 av full stilling. Pensjonsordningen skal omfatte alle folkevalgte med verv av fastsatt størrelse.

Det kan avtales at verv som folkevalgt både i kommunen og fylkeskommunen skal omfattes selv om disse vervene hver for seg er for små til å omfattes av en pensjonsordning. Det kan også avtales at folkevalgte som har permisjon fra offentlig stilling kan unntas dersom de fortsatt er tilsluttet pensjonsordning gjennom sin arbeidsgiver i permisjonstiden.

Kapittel 2. Alderspensjon - opptjenings- tid fra 1. januar 2014

§ 2-1 Virkningstidspunkt

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder pensjonsopptjening fra 1. januar 2014.

§ 2-2 Opptjening av alderspensjon - pensjonsbeholdning

Pensjonsbeholdningen danner grunnlag for beregning av alderspensjon, og den bygges opp ved å summere all pensjonsopptjening og regulering i ordningen.

Opptjeningsgrunnlaget er den samlede faste godtgjørelsen som gis til den enkelte folkevalgte. I tillegg kan møtegodtgjørelser medregnes ut fra et forhåndsstipulert gjennomsnittlig årsbeløp dersom dette er avtalt med pensjonsinnretningen.

Opptjeningsgrunnlaget begrenses oppad til tolv ganger folketrygdens grunnbeløp.

Pensjonsopptjeningen utgjør 6,03 prosent av opptjeningsgrunnlaget opp til 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp og 24,13 prosent av opptjeningsgrunnlaget mellom 7,1 og 12 ganger grunnbeløpet.

Pensjonsopptjeningen tilføres pensjonsbeholdningen.

Pensjonsbeholdningen reguleres årlig i samsvar med lønnsveksten.

Tilknyttet folkevalgt som mottar uførepensjon i henhold til vedtektene her skal gis pensjonsopptjening. Opptjeningsgrunnlaget skal være det pensjonsgrunnlaget som uførepensjonen er beregnet etter.

§ 2-3 Krav til medlemstid for rett til alderspensjon

Det kreves minst ett års samlet medlemskap i ordningen for å ha rett til alderspensjon etter dette kapitlet.

§ 2-4 Alder ved uttak av alderspensjon

Alderspensjon kan tidligst tas ut fra fylte 62 år. Dersom pensjonen ikke er tatt ut innen vedkommende fyller 75 år, skal pensjonen uansett utbetales fra og med måneden etter fylte 75 år.

§ 2-5 Levealderjustering og nøytralt uttak

Alderspensjonen skal levealderjusteres, det vil si at den enkeltes pensjon justeres ved uttakstidspunktet for endringer i befolkningens levealder.

Alderspensjonen skal være nøytral i forhold til uttaksalder, det vil si at forventet nåverdi av den enkeltes samlede pensjonsutbetalinger er uavhengig av uttaksalder.

Levealderjustering og nøytralt uttak gjennomføres ved hjelp av delingstall. For årskull fra og med 1963-kullet benyttes delingstall som i folketrygden.

For årskullene 1943 til og med 1962 benyttes særskilte delingstall som sikrer at levealderjusteringen mellom årskull skal være den samme som i folketrygden. De særskilte delingstallene fastsettes av Statens pensjonskasse.

§ 2-6 Beregning av alderspensjon

Pensjonen beregnes på grunnlag av pensjonsbeholdningen på uttakstidspunktet. Pensjonsbeholdningen gjøres om til årlig pensjon ved å dividere den med vedkommendes delingstall ved inngangen til den måneden pensjonen tas ut fra.

§ 2-7 Tidspunkt for uttak og opphør av alderspensjon

Alderspensjonen ytes tidligst fra og med måneden etter den måned melding om uttak av pensjon ble gitt, likevel ikke før måneden etter fylte 62 år.

Alderspensjonen opphører ved utgangen av måneden etter pensjonistens død. Dersom avdøde etterlater seg ektefelle, utbetales pensjonen i ytterligere én måned.

§ 2-8 Omregning av alderspensjon ved opptjening etter pensjonsuttak

Pensjonsopptjening som tilføres pensjonsbeholdningen etter uttak, regnes om til årlig pensjon ved hjelp av delingstallet på omregningstidspunktet og legges til pensjonen som allerede er tatt ut.

For pensjonsopptjening etter fylte 75 år benyttes delingstallet ved fylte 75 år.

Omregningen foretas med virkning fra 1. januar året etter at opptjeningen fant sted.

Kapittel 3 Alderspensjon - medlemstid før 1. januar 2014

Begrepet "pensjonsordningen" i Vedtektenes § 10-2 b skal for folkevalgtes vedkommende forstås slik at begrepet viser til både den tidligere pensjonsordningen for folkevalgte og annen offentlig tjenestepensjonsordning tilsluttet Overføringsavtalen.

§ 3-1 Virkningstidspunkt

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder personer med pensjonsopptjening som folkevalgt i en kommune eller fylkeskommune før 1. januar 2014.

§ 3-2 Opptjeningstid før 1. januar 2014

Som opptjeningstid før 1. januar 2014 regnes den tid det er betalt premie for.

Etter avtale med pensjonsleverandøren kan også tjenestetid som folkevalgt i kommunen/fylkeskommunen før tilslutningen til pensjonsordningen medregnes som pensjongivende medlemstid.

Overføringsavtalen kommer ikke til anvendelse for opptjening av medlemstid som folkevalgte.

§ 3-3 Pensjonsgrunnlaget

For den som er folkevalgt pr. 1. januar 2014 er pensjonsgrunnlaget likt den folkevalgtes samlede faste godtgjørelse på dette tidspunktet.

For folkevalgte som har fratrudd vervet før 1. januar 2014, benyttes det pensjonsgrunnlaget som vedkommende hadde på fratredelsestidspunktet.

Pensjonsgrunnlaget begrenses slik at den del av lønnen som overstiger tolv ganger folketrygdens grunnbeløp (12 G) ikke medregnes. Pensjon på grunnlag av fratreden før 1. mai 2000 skal likevel beregnes av et pensjonsgrunnlag hvor bare 1/3 av lønn mellom 8 og 12 G er medregnet.

Når et medlem har hatt verv av varierende omfang skal det ved pensjoneringen fastsettes en gjennomsnittlig stillingsprosent. Ved fastsettelsen medregnes først og fremst perioder med den høyeste stillingsprosenten, og ikke med mer enn den tid som svarer til full pensjon. Når pensjonen skal beregnes, er utgangspunktet full godtgjørelse for vervet, omregnet til gjennomsnittlig stillingsprosent.

Når et medlem har hatt høyere pensjonsgrunnlag enn på pensjoneringstidspunktet, og dette ikke skyldes en alminnelig regulering av godtgjørelsen, skal det høyere grunnlag gjelde for tiden før grunnlaget gikk ned, og det lavere grunnlag for resten av medlemstiden. Ved deltidsverv er det pensjonsgrunnlaget ved full stilling som er avgjørende for sammenligningen.

§ 3-4 Pensjonsalder og pensjonsberegning

Alderspensjon beregnet etter dette kapitlet kan tas ut fra fylte 65 år. For medlemmer som ble utmeldt 1. mai 1991 eller tidligere, kan alderspensjon først tas ut fra fylte 67 år. Det er en forutsetning at den folkevalgte fratrer helt eller delvis, og at stillingsreduksjonen utgjør minst 10 prosentenheter. Ved delvis fratreden kan det utbetales gradert alderspensjon.

Full alderspensjon gis etter 16 års opptjeningstid, og utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. For medlemmer som ble utmeldt 1. mai 1991 eller tidligere, kreves 20 års opptjening for rett til full pensjon. Ved kortere opptjeningstid avkortes ytelsen forholdsmessig.

Den pensjongivende tjenestetid settes til nærmeste antall hele tjenesteår. Brøkdel på et halvt år eller mer regnes som et helt år, mens mindre brøkdel ikke regnes med.

Den folkevalgte kan ha krav på et garantert pensjonsnivå, jf. reglene i lov om Statens pensjonskasse § 24a, likevel slik at garantien tilpasses kravet til full opptjeningstid som gjelder for folkevalgte. For folkevalgte som har mindre enn full opptjeningstid, utgjør det garanterte pensjonsnivået et forholdsmessig nivå.

En folkevalgt som fratrer vervet etter fylte 65 år har rett til alderspensjon fra og med den første dagen i påfølgende måned. Alderspensjon ytes likevel ikke for samme tidsrom vedkommende er aktivt medlem i en offentlig tjenestepensjonsordning. Se dog bestemmelsen i § 3-7 siste ledd.

Ved fratredelse før nådd pensjonsalder skal medlemmet gis rett til en oppsatt pensjon som avkortes på grunnlag av opptjeningstiden i forhold til den tid som kreves for full pensjon. Medlemmet får rett til oppsatt pensjon etter 1,6 års opptjeningstid i ordningen. For medlemmer som ble utmeldt 1. januar 1991 eller tidligere, kreves 2 års opptjeningstid for å få rett til oppsatt pensjon. Ved vurderingen av om minstekravet er oppfylt inngår også opptjeningstid etter 1. januar 2014.

Folkevalgte som også har opptjent pensjonsrettigheter i offentlige tjenestepensjonsordninger for arbeidstakere, vil kunne ha rett til flere bruttopensjoner. Disse skal i så fall beregnes i samsvar med lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser.

§ 3-5 Levealdersjustering

Alderspensjon etter dette kapitlet skal levealdersjusteres slik at den enkeltes pensjon justeres for endringer i befolkningens levealder.

For årskull fra og med 1943-kullet gjennomføres levealdersjusteringen ved hjelp av forholdstall samsvarende med de som anvendes i folketrygden.

Alderspensjonen skal levealdersjusteres tidligst fra 67 år. Dette gjelder også dersom det er utbetalt alderspensjon fra et tidligere tidspunkt. Pensjonen divideres med forholdstallet som gjelder ved 67 år.

Dersom den folkevalgte fratrer vervet etter 67 år, skal forholdstallet på fratredelsestidspunktet benyttes. Det skal likevel ikke benyttes lavere forholdstall enn 1,000, slik at pensjonen ved full tjenestetid ikke blir høyere enn 66 prosent av pensjonsgrunnlaget.

§ 3-6 Barnetillegg

Forsørger pensjonisten barn under 18 år, skal det for hvert barn gis et barnetillegg på 10 prosent av alderspensjonen etter levealdersjustering. Alderspensjonen med barnetillegg må likevel ikke overstige 90 prosent av pensjonsgrunnlaget etter levealdersjustering når pensjonen er beregnet etter full medlemstid. Er pensjonen beregnet ut fra redusert medlemstid og/eller uttaksgrad, reduseres begrensningen tilsvarende.

Barnetillegg utbetales til og med den måneden barnet fyller 18 år. Dersom barnet dør før fylte 18 år, utbetales tillegget til og med måneden etter at barnet døde.

§ 3-7 Tidspunkt for uttak og opphør av alderspensjon

Alderspensjon ytes fra og med måneden etter den måneden vedkommende fyller vilkårene for rett til alderspensjon.

Alderspensjonen opphører ved utgangen av måneden etter pensjonistens død. Dersom avdøde etterlater seg ektefelle, utbetales pensjonen ytterligere en måned.

Det tilstås ikke alderspensjon beregnet etter reglene i dette kapitlet, så lenge medlemmet mottar godtgjørelse som folkevalgt, eller er i stilling med rett til medlemskap i offentlig tjenestepensjonsordning. Dersom den folkevalgte mottar redusert godtgjørelse eller er tilsatt i statlig eller kommunal/fylkeskommunal stilling på deltid, kan det likevel gis en forholdsmessig redusert alderspensjon.

Kapittel 4 Overgangsregler - Alderspensjon

§ 4-1 Alderspensjon til folkevalgt som har opptjening etter både kapittel 2 og kapittel 3

For den som har opptjening som folkevalgt i ordningene både før og etter 1. januar 2014, skal samlet pensjon ikke overstige en beregnet maksimal pensjon.

Beregnet maksimal pensjon fastsettes ved uttak av pensjon etter kapittel 2.

Beregnet maksimal pensjon skal tilsvare pensjon opptjent i henhold til reglene i kapittel 3 for hele opptjeningstiden som den enkelte har som folkevalgt i kommuner eller fylkeskommuner.

Medlemstid i ordinære tjenestepensjonsordninger for arbeidstakere teller ikke med ved denne beregningen.

Ved beregning etter tredje ledd skal delingstallet ved 65 år benyttes.

Blir samlet pensjon høyere enn beregnet maksimal pensjon, skal pensjonen opptjent etter 1. januar 2014 settes ned med det overskytende beløpet.

Gjenværende beløp multipliseres med delingstallet ved 65 år og divideres med delingstallet på uttakstidspunktet.

Kapittel 5

Rett til uførepensjon og midlertidig uførepensjon

§ 5-1 Forholdet til vedtektene for offentlig tjenstepensjon

Reglene om midlertidig uførepensjon og uførepensjon i vedtekter for offentlig tjenstepensjon gjelder så langt ikke annet følger av disse vedtektene.

§ 5-2 Vilkår for rett til midlertidig uførepensjon og uførepensjon

Midlertidig uførepensjon og uførepensjon ytes når et medlem som er under 65 år må fratrukket vervet som folkevalgt på grunn av sykdom, skade eller lyte, og som derved mister eller får redusert sin inntekt.

Ved vurdering av om det foreligger sykdom brukes det samme sykdomsbegrepet som folketrygden bruker til enhver tid.

Den som blir ufør etter at vervet som folkevalgt er fratrukket, har rett til uførepensjon etter samme uføregrad som i folketrygden når vedkommende

- a) har rett til uføretrygd etter folketrygdloven,
- b) har en samlet medlemstid i ordningen på minst tre år, der opptjeningsstid som folkevalgt før 1. januar 2014 også regnes med, og
- c) er under 65 år.

Rett til midlertidig uførepensjon foreligger ikke dersom vervet er fratrukket før uførheten inntreffer.

Pensjonsinnretningen avgjør om betingelsene for rett til uførepensjon og/eller midlertidig uførepensjon er oppfylt og fastsetter uføregraden.

Når en pensjonsberettiget blir tilstått uførepensjon fra folketrygden, skal uførepensjonen fra pensjonsinnretningen ytes etter samme uføregrad. Folketrygdens uføregrad kan likevel fravikes når særlige grunner tilsier det.

Uførepensjon kan reduseres eller falle helt bort selv om den pensjonsberettigede er udyktig til tjeneste i sitt verv, dersom vedkommendes uførhet ikke antas å være til hinder for at vedkommende kan skaffe seg annet høvelig arbeid.

Uførepensjon løper så lenge uførheten varer, men ikke lenger enn til medlemmet har fylt 65 år.

Ved dødsfall løper pensjonen ut måneden etter døds-måneden. Når vedkommende etterlater seg ektefelle eller pensjonsberettiget barn, løper pensjonen i ytterligere en måned.

§ 5-3 Unntak i karenperiode

Rett til uførepensjon eller midlertidig uførepensjon inntreffer ikke når uførheten inntreffer innen to år etter opptak i tjenstepensjonsordningen og skyldes en sykdom som medlemmet led av eller hadde symptomer på da vedkommende ble innmeldt og som det må antas at den pensjonsberettigede kjente til ved opptaket.

Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende ved forhøyelse av stillingsgrad.

Rett til uførepensjon inntreffer ikke dersom den folkevalgte forsettlig er skyld i at vedkommende er blitt udyktig til å utføre sitt verv. Det samme gjelder dersom den pensjonsberettigede uten rimelig grunn unnlater å etterkomme medisinske råd, nekter å gjennomgå tiltak for å bedre arbeidsevnen eller gjør seg skyldig i grov skjødesløshet med hensyn til sin helse.

Når særlige grunner taler for det kan pensjonsinnretningen likevel tilstå hel eller delvis pensjon i disse tilfellene.

§ 5-4 Pensjonsgrunnlag

Pensjonsgrunnlaget for den som fratrukket vervet som folkevalgt på grunn av sykdom eller skade, er det pensjonsgrunnlaget som vedkommende har på tidspunktet uførepensjonen gis virkning fra.

Pensjonsgrunnlaget for den som blir ufør etter at vervet som folkevalgt er fratrukket, er det pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet som legges til grunn. Har vedkommende fratrukket før 1. januar 2014, fastsettes pensjonsgrunnlaget på samme måte som etter § 3-3.

Pensjonsgrunnlaget reguleres fram til virkningstidspunktet for pensjonen i samsvar med lønnsveksten.

Pensjonsgrunnlaget begrenses til tolv ganger folketrygdens grunnbeløp.

§ 5-5 Pensjonsgivende medlemstid

Som medlemstid regnes den tid den folkevalgte har vært medlem av pensjonsordningen på det tidspunkt godtgjørelse fra kommunen opphører.

For den som fratrukket vervet som folkevalgt på grunn av sykdom eller skade, skal tiden fram til fylte 65 år regnes med i medlemstiden.

Medlemstid som folkevalgt før 1. januar 2014 skal medregnes som medlemstid ved beregning av pensjon etter kapitlet her. Medlemstiden skal omregnes ved at medlemstid før 1. januar 2014 multipliseres med omregningsfaktoren 1,875.

Medlemstid avrundes i henhold til bestemmelsen i § 3-4 tredje ledd.

§ 5-6 Full opptjeningstid

Når midlertidig uførepensjon og uførepensjon gis til folkevalgt som er aktivt medlem frem til uførheten, er full opptjeningstid 30 år. Det samme gjelder for den som er utmeldt før uførheten inntreer og som har opptjeningstid som folkevalgt etter kapittel 3.

For uførepensjon til medlem som er utmeldt før uførheten inntreer, og som ikke har opptjeningstid etter kapittel 3, regnes full opptjeningstid som perioden fra vedkommende ble medlem og fram til 65 år, likevel ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år.

Beregningen av midlertidig uførepensjon og uførepensjon skjer for øvrig i samsvar med reglene i vedtekter for offentlig tjenstepensjon, men med de særskilte beregningsfaktorene som framgår av kapitlet her.

§ 5-7 Medisinsk undersøkelse

Medlem som gjør krav på uførepensjon eller som oppbærer uførepensjon, plikter å la seg undersøke av relevant medisinsk behandler som pensjonsinnretningen har godkjent, eventuelt legge seg inn på sykehus for undersøkelse, dersom pensjonsinnretningen ber om det. Medlemmet plikter å gi alle opplysninger som kan være av betydning for pensjonsforholdet. Undersøkelsen og legeerklæringen betales av pensjonsinnretningen.

Den som oppbærer uførepensjon, plikter å skaffe ny legeerklæring når pensjonsinnretningen forlanger det. Har pensjonisten selv krevd ny behandling av saken, kan pensjonsinnretningen forlange at vedkommende selv skal betale omkostningene.

Retten til fortsatt uførepensjon kan til enhver tid tas opp til ny behandling.

§ 5-8 Opphør av uførepensjon

Uførepensjon opphører ved utgangen av måneden pensjonisten fyller 65 år.

Dersom pensjonisten dør før fylte 65 år, opphører uførepensjonen ved utgangen av måneden etter dødsfallet. Dersom avdøde etterlater seg ektefelle, utbetales pensjonen i ytterligere en måned.

§ 5-9 Foreldelse m.v.

Krav om uførepensjon foreldes i henhold til lov av 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 18-6 om foreldelse av forfalte terminer.

Kapittel 6 Etterlattepensjon – Ektefellepensjon og Barnepensjon

§ 6-1 Virkeområde

Kapitlet gjelder etterlattepensjon til gjenlevende ektefelle og barn under 20 år etter folkevalgte som omfattes av denne tjenstepensjonsordningen.

§ 6-2 Rett til etterlattepensjon

Etterlattepensjon gis når den folkevalgte dør mens vedkommende fremdeles innehar verv som folkevalgt, eller mottar pensjon fra denne pensjonsordningen.

Det kan også ytes etterlattepensjon til etterlatt etter tidligere fratrudd folkevalgt når avdødes samlede medlemstid i pensjonsordningen er minst tre år. Som medlemstid regnes også opptjeningstid som folkevalgt før 1. januar 2014, omregnet i henhold til § 5-5.

§ 6-3 Særlig om rett til ektefellepensjon

Rett til enke- eller enkemannspensjon inntreer ikke når medlemmet dør innen ett år etter at vedkommende tiltrådte vervet som heltids folkevalgt eller etter at ekteskapet ble inngått, og dødsfallet skyldes sykdom som medlemmet led av eller hadde symptomer på ved innmeldingen eller vigselen, og som en av ektefellene må antas å ha kjent til.

Det avgjøres etter ekteskapslovgivningen om fraskilt ektefelle har rett til enke- eller enkemannspensjon, og i tilfelle hvordan pensjonen skal deles mellom gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle.

Ektefellepensjonen blir utbetalt fra og med den måned medlemmet dør og til og med utgangen av måneden etter gjenlevende ektefelles død.

§ 6-4 Særlig om rett til barnepensjon

Barnepensjon ytes når den folkevalgte dør mens vedkommende fremdeles innehar fulltidsverv i kommunen eller fylkeskommunen, eller mottar pensjon fra denne pensjonsordningen.

Det kan også ytes barnepensjon til barn etter tidligere fratrudd folkevalgt når avdødes samlede medlemstid i pensjonsordningen er minst tre år. Som medlemstid regnes også opptjeningstid som folkevalgt før 1. januar 2014, omregnet i henhold til § 5-5.

Pensjonsinnretningen kan også tilstå barnepensjon til stebarn eller andre barn som avdøde forsørget.

§ 6-5 Pensjonsgrunnlag

Pensjonsgrunnlaget for etterlatte der retten til etterlattepensjon følger av § 6-2, 1.ledd, er opptjeningsgrunnlaget avdøde hadde på tidspunktet for dødsfallet.

For tilfeller der retten til etterlattepensjon følger av § 6-2, 2.ledd, er pensjonsgrunnlaget det opptjeningsgrunnlaget avdøde hadde ved fratredelsen. Pensjonsgrunnlaget reguleres frem til virkningstidspunktet for pensjonen i samsvar med lønnsveksten. Når avdøde var over 67 år ved dødsfallet, skal pensjonsgrunnlaget for tiden fra 67 år reguleres med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Ved regulering benyttes de reguleringsfaktorer som fastsettes årlig.

Hvis avdøde mottok uførepensjon utgjør pensjonsgrunnlaget for etterlattepensjonen det samme som pensjonsgrunnlaget for uførepensjon. Dersom avdøde mottok alderspensjon utgjør pensjonsgrunnlaget opptjeningsgrunnlaget frem til dødsfallet. Ved delvis pensjon benyttes avdødes pensjonsgrunnlag for beregnet pensjon og aktivt medlemskap.

Pensjonsgrunnlaget begrenses til maksimalt tolv ganger folketrygdens grunnbeløp.

§ 6-6 Pensjongivende opptjeningstid

Som opptjeningstid ved beregning av etterlattepensjon regnes den tid den folkevalgte har vært medlem av pensjonsordningen.

For tilfeller der retten til etterlattepensjon følger av § 6-2 første ledd, regnes tiden som avdøde ville ha fått ved å fortsette i vervet eller stillingen fram til fylte 65 år med i opptjeningstiden.

Opptjeningstid som folkevalgt før 1. januar 2014 skal medregnes som opptjeningstid ved beregning av pensjon etter kapitlet her. Opptjeningstiden skal omregnes ved at opptjeningstid før 1. januar 2014 multipliseres med omregningsfaktoren 1,875.

§ 6-7 Pensjonsberegning - Ektefellepensjon

Full årlig ektefellepensjon skal utgjøre ni prosent av det pensjonsgrunnlaget som avdøde folkevalgte hadde. Det gis full ektefellepensjon ved 30 års opptjeningstid når etterlattepensjonen gis etter § 6-2 første ledd.

Det samme gjelder når etterlattepensjonen gis etter § 6-2 andre ledd og avdøde hadde opptjeningstid i tjenestepensjonsordningen for folkevalgte før 1.januar 2014.

Ved kortere opptjeningstid enn full opptjeningstid, skal pensjonen beregnes ut fra forholdet mellom opptjenings-tiden og full opptjeningstid.

Når ektefellepensjon tilstås etter at vervet som folkevalgt er fratrudd uten rett til straks begynnende pensjon, og avdøde ikke har opptjeningstid etter tjenestepensjons-ordning for folkevalgte før 1. januar 2014, regnes full opp-tjeningstid som perioden fra vedkommende ble medlem og frem til 65 år, likevel ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år.

Beregningen av etterlattepensjon skjer for øvrig i samsvar med vedtektene for offentlig tjenestepensjon, men med de særskilte beregningsfaktorene som framgår av kapitlet her.

Medlemstiden regnes frem til fylte 65 år.

§ 6-8 Pensjonsberegning - Barnepensjon

Full årlig barnepensjon skal for hvert barn utgjøre 15 prosent av det pensjonsgrunnlaget som det avdøde medlemmet hadde. Med pensjonsgrunnlag menes pensjonsgrunnlag fastsatt etter reglene i kapittel 3.

Det gis full barnepensjon ved 30 års opptjeningstid når barnepensjonen gis etter § 6-2 første ledd. Det samme gjelder når barnepensjonen gis etter § 6-2 andre ledd og avdøde hadde opptjeningstid før 1. januar 2014.

Når barnepensjon tilstås etter at vervet som folkevalgt er fratrudd uten rett til straks begynnende pensjon, og avdøde ikke har opptjeningstid etter tjenestepensjons-ordning for folkevalgte før 1. januar 2014, regnes full opp-tjeningstid som perioden fra vedkommende ble medlem og frem til 65 år, likevel ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år.

Ved kortere opptjeningstid enn full opptjeningstid, skal pensjonen beregnes ut fra forholdet mellom opptjenings-tiden og full opptjeningstid.

Medlemstiden regnes frem til fylte 65 år.

§ 6-9 Opphør av etterlattepensjon

Ektefellepensjon opphører dersom gjenlevende ektefelle inngår nytt ekteskap.

Pensjonen begynner å løpe igjen dersom det nye ekteskapet oppløses ved død eller skilsmisse.

Opphør og igangsetting av pensjon i henhold til foranstående bestemmelser skjer fra og med måneden etter at den begivenhet fant sted som betinget opphør eller igangsetting.

Barnepensjon utbetales til utløpet av den måned barnet fyller 20 år. Dør barnet tidligere, utbetales pensjonen til og med måneden etter døds måneden.

Kapittel 7 Regulering

§ 7-1 Regulering av alderspensjon

Alderspensjon under utbetaling etter kapittel 2 reguleres årlig med virkning fra 1. mai, i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Ved første regulerings-tidspunkt etter pensjonsuttak i månedene juni til april settes fratrukket forholdsmessig ned ut fra når i perioden pensjonen ble tatt ut.

Regulering av alderspensjon under utbetaling etter kapittel 3 foretas ved at pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med virkning fra 1. mai i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Ved første regulerings-tidspunkt etter pensjonsuttak gjelder første ledd andre punktum tilsvarende.

Pensjonsgrunnlaget for medlemmer som fratrer sin stilling med alderspensjon før 67 år i henhold til kapittel 3, skal omregnes fra måneden etter fylte 67 år ved at det oppreguleres med lønnsveksten fra fratredelsestidspunktet og frem til omregningstidspunktet. Ved første regulerings-tidspunkt etter pensjonsuttak i månedene juni til april, settes fratrukket forholdsmessig ned ut fra når i perioden pensjonen ble tatt ut. Dersom medlemmet dør før omregningstidspunktet ved 65 eller 67 år, skal pensjonsgrunnlaget ved beregningen av etterlattepensjon etter kapittel 6 omregnes ved at det oppreguleres med lønnsveksten fra fratredelsestidspunktet og fram til virkningstidspunktet for pensjonen.

§ 7-2. Regulering av opptjente rettigheter før uttak av alderspensjon

Pensjonsbeholdningen etter kapittel 2 reguleres årlig med virkning fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten. Pensjonsgrunnlaget etter kapittel 3 reguleres med lønnsveksten fram til tidspunktet det tas ut alderspensjon.

§ 7-3. Regulering av uførepensjon og etterlattepensjon

Regulering av uførepensjon og etterlattepensjon under utbetaling foretas ved at pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med virkning fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten. Fra måneden etter fylte 67 år reguleres etterlattepensjonen i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Ved første regulerings-tidspunkt etter 67 år i månedene juni til april settes fratrukket forholdsmessig ned ut fra når i perioden pensjon ble tatt ut.

§ 7-4. Reguleringsfaktorer

Ved regulering benyttes de reguleringsfaktorene som er fastsatt av Kongen etter folketrygdloven § 19-14 åttende ledd og § 20-18 åttende ledd.

Kapittel 8 Forskjellige bestemmelser

§ 8-1 Administrasjon

Pensjonsordningen administreres av Storebrand i henhold til egen avtale.

§ 8-2 Melding om uttak av fleksibel alderspensjon

For å få alderspensjon etter kapittel 2 må den som har rett til ytelsen, gi melding om uttak av pensjonen.

§ 8-3 Plikt til å gi opplysninger

Den som skal ha utbetalt en pensjon etter vedtekten her, har plikt til å gi de opplysninger og levere de dokumenter som er nødvendige for at pensjonsinstitusjonen skal kunne vurdere om vedkommende har rett til ytelsen.

Den som mottar en ytelse, plikter å underrette pensjonsinstitusjonen om forhold som etter loven her kan føre til at ytelsen skal endres eller falle bort.

§ 8-4 Innhenting av opplysninger

Pensjonsinstitusjonen har rett til å innhente de opplysninger som er nødvendige for å kontrollere om vilkårene for pensjon etter vedtektene her er oppfylt eller har vært oppfylt i tilbakelagte perioder. Opplysninger kan innhentes fra nåværende og tidligere arbeidsgivere, andre tjenestepensjonsordninger og folketrygdens organer.

Pensjonssøker som fremmer krav mot pensjonsinstitusjonen skal gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham eller henne, og som selskapet ikke kan innhente i henhold til første ledd.

§ 8-5 Utbetaling av pensjon

Utbetaling skjer til den som har rett til pensjon. Når særlige grunner tilsier det, kan pensjonen utbetales til andre enn den som har pensjonsretten. Restpensjon som utbetales i døds måneden og måneden deretter, ved en alders- eller uførepensjonists død, utbetales til ektefellen eller til boet dersom avdøde ikke etterlater seg ektefelle. Restpensjon, som utbetales i døds måneden ved en etterlattepensjonists død utbetales til boet.

Pensjon utbetales etterskuddsvis hver måned. Terminbeløp avrundes til nærmeste hele krone.

Dersom noen har mottatt en ytelse etter disse vedtektene i strid med redelighet og god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt. Pensjonsinstitusjonen kan også kreve en ytelse tilbake når et medlem eller noen som har handlet på medlemmets vegne, uaktsomt har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra pensjonsinstitusjonens side og mottakeren burde ha forstått dette.

I andre tilfeller enn nevnt i tredje ledd kan det som er utbetalt for mye, kreves tilbake dersom særlige grunner gjør det rimelig. Ved vurderingen av om det foreligger særlige grunner, skal det legges vekt på blant annet hvor lang tid det er gått siden den feilaktige utbetalingen fant sted, og om vedkommende har innrettet seg i tillit til utbetalingen. Kravet om tilbakebetaling etter dette leddet er begrenset til det beløp som er i behold når vedkommende blir kjent med at utbetalingen var feilaktig.

Et beløp som blir krevd tilbake etter tredje eller fjerde ledd, kan enten dekkes ved trekk i fremtidige ytelser eller etter avtale mellom medlemmet og pensjonsinnretningen. Dersom medlemmet ikke har evne eller vilje til å betale tilbake, kan fordringen inndrives etter de alminnelige reglene for dette.

Renter ved forsinket utbetaling av pensjon gis etter bestemmelsene forsikringsavtaleloven § 18-4.

Det er et vilkår for rett til ytelser etter kapitlene 3, 5 og 6 at pensjonssøkeren setter fram krav om tilsvarende ytelser etter folketrygdloven.

§ 8-6 Forholdet til Overføringsavtalen

Tjenstepensjon etter disse vedtektene er ikke omfattet av Overføringsavtalen.

§ 8-7 Rettigheter ved utmelding

Når pensjonsinnretningen får melding om at et medlem slutter i tjenesten, skal pensjonsinnretningen sende medlemmet melding om pensjonsrettighetene, herunder retten til å fortsette premiebetalingen. Ved uførhet eller død som inntreffer innen 14 dager etter at slik melding er sendt, er medlemmet eventuelt de etterlatte sikret pensjon som om utmeldingen ikke var skjedd. Selv om melding ikke sendes, opphører likevel pensjonsinnretningens ansvar 2 måneder etter at medlemmet sluttet i tjenesten. Retten til å fortsette premiebetalingen opphører 6 måneder etter at pensjonsinnretningens ansvar har falt bort.

Medlemmets rett til å fortsette forsikringsforholdet gjelder slik det fremgår av forsikringsavtaleloven § 19-7.

Kapittel 9 Finansiering, ikrafttredelse overgangsbestemmelser og opphør

§ 9-1 Tilskudd fra kommunen

Tilskudd til pensjonsopptjening og premie til tjenstepensjonsordningen betales i sin helhet ved tilskudd fra kommunen. Så lenge det utbetales uførepensjon, gis det helt eller delvis fritak for innbetaling av tilskudd for medlemmet..

§ 9-2 Ikrafttredelse

Vedtektene trådte i kraft fra 1. januar 2014, og er med virkning fra 1. november 2023 oppdatert i henhold til lovendringer som er skjedd siden ikrafttredelsen.

Fra 1. januar 2014 oppheves tidligere tillegg til vedtektene for tariffestet kollektiv tjenstepensjonsordning (TPO) med særlige regler for folkevalgte.

§ 9-3 Overgangsregler

De som før 1. januar 2014 mottar uførepensjon, etterlattepensjon (barnepensjon eller ektefellepensjon) eller ventepenger etter tidligere regler for folkevalgte, skal fortsatt ha pensjonen beregnet og utbetalt etter disse reglene så lenge det opprinnelige vedtaket varer. Nye vedtak etter 1. januar 2014 vil bli behandlet i henhold til vedtekten her. Nye vedtak i denne sammenheng vil også være forlengelser eller utvidelse i forhold til tidligere vedtak.

Ved overgang fra uførepensjon til alderspensjon ved fylte 65 år skal alderspensjonen beregnes etter bestemmelsene i kapittel 3.

Ved overgang til nye regler for uførepensjon som følge av endringer i regelverket for offentlig tjenstepensjon, gjelder de samme overgangsreglene for denne pensjonsordningen.

§ 9-4 Opphør

En kommune/fylkeskommune kan med virkning fra påfølgende årsskifte si opp avtalen om at folkevalgte inngår i denne særskilte pensjonsordningen for folkevalgte og i stedet innlemme de folkevalgte i kommunens ordinære tjenstepensjonsordning.

Storebrand Livsforsikring AS
Professor Kohts vei 9
Postboks 500, 1327 Lysaker
Telefon 915 08 880
[storebrand.no](https://www.storebrand.no)

